

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 94

Maribor, ponedeljek 27. aprila 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čeku, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ob desetletnici NEP-a

Letos poteka 10 let, odkar je Lenin otvoril svojo »novo ekonomsko politiko«, slovitno NEP, ko je ostro naglasil, da bo sovjetska vlada nadomestila revizicijske kontingente z naravno davščino, da bo do gotove mere pripustila svobodno izmenjavo blaga in da jemlje to novo gospodarsko politiko resno, za daljšo dobo, seveda pa ne za vedno.

Takrat se je v svetovni javnosti smatralo NEP kot v neki gotovi meri povratek h kapitalističnim produkcijskim metodam in izmenjavi blaga, seveda pod stalno kontrolo socijalistične države in ob istočasni izgradnji socijalističnega narodnega gospodarstva tako v industriji in trgovini, kakor v finančah in ostalih gospodarskih panogah. Lenin je na razne dvome o uspehu povdaril, da je NEP borba, ki bo odločila, kdo bo zmagal ali socijalizem ali kapital. Vsa koga — je dejal Lenin dalje — ki bi skušal NEP izkoristiti v to svrhu, da spelje državo zopet na kapitalistični tir, bomo pritiskali ob steno.

Ker je z ozirom na prvotno sovjetsko gospodarsko politiko pomenila NEP izrazit umik, je bilo inozemstvo mnenja, da bo moglo od sovjetov doseči to, kar ni bilo mogoče tekom prvih 4 let po boljševiški revoluciji: priznanje predvojnih in vojnih dolgov Rusije in ukinitve nacionalizacije tujih državljanov. Toda boljševiki, ki so jim bile te zahteve pravič predložene v Genovi, niso hoteli o tem nič čuti. Le z Nemčijo je Moskva ta vprašanja uredila na podlagi vzajemnega anuliranja vseh zahtevkov.

Toda že leta 1925 je Stalin izjavil, da je sicer NEP posebna oblika gospodarske države, ki pripušča kapitalizmu, da je pa preračunana na popolno socijalizacijo na račun kapitalističnih elementov, na popolno uničenje družabnih razredov in na ustvarjenje trdne baze socijalističnega gospodarstva. To je druga modifikirana faza NEP-a, ki je pomenila že znatno omejitve individualističnih in privatno-kapitalističnih tendenc. NEP je prestala biti umik, ampak je postala rezervna za naskok na zadnjo trdnjavo.

Tretja faza NEP-a je nastopila šele v drugem letu »pjetiletke« (petletnega gospodarskega načrta), koncem l. 1929. To fazo označuje v prvi vrsti boj v komunistični stranki o vprašanju, kaj naj pomeni NEP v »pjetiletki«. Desničarji so bili za vzdržanje smernic NEP-a, glede kmetijstva celo za poglobitev privatno-kapitalističnih tendenc. Buharin je postavil tezo o mirnem zraščanju kulakov s socijalizmom. Temu nasproti pa so levičarji nastopili za popolno likvidacijo NEP-a, ki je začetkom 1930 res tudi nastopila. Toda že marca 1930 je moral Stalin radi silnega odpora kmetov izjaviti, da NEP v omenjeni meri še obstoja naprej, češ da ni mogoče privatnokapitalističnega prometa popolnoma izkoreniniti v državi, v kateri je sicer vsa velika in srednja industrija v rokah celote, kjer pa je še vedno polno rokodelcev in še 15 milijonov samostojnih kmetijskih gospodarstev, ki imajo še važno besedo v

Poljski škofje proti reformi ustave

VLADNI NAČRT REFORME POLJSKE USTAVE PO NJIHOVEM MNEJNU NI V SKLADU S KATOLIŠKIM ZNAČAJEM DRŽAVE.

VARŠAVA, 27. aprila. Kardinala dr. Hlond in dr. Kakowski sta poslala vladni spomenico, v kateri odklanjata načrt reforme poljske ustave, kakor ga je izdelal sedanji kabinet. Oba visoka cerkvena dostojanstvenika stojita namreč na stališču, da je načrt ustavne reforme nezdržljiv s katoliškim značajem Poljske, kar dokazuje zlasti dej-

stvo, da je iz ustave črtano besedilo: »Imenom vsegačelnega Boga«. Tudi iz novega načrta ni razvidno, na kak način bo predsednik države zaprisežen in od koga. Iz teh in še raznih drugih razlogov poljski episkopat odločno odklanja vladni načrt o reformi poljske ustave.

Zamora v Barceloni

BARCELONA, 27. aprila. Provizorični predsednik španske republike, Alcalá Z a m o r a, je prispel včeraj dopoldne semkaj. Na kolodvoru sta ga pozdravila vodja katalonskih revolucionarjev, polkovnik Macia in velikan ska množica ljudstva. Macia je imel z magistratnega balkona na ljudstvo nagovor, v katerem je naglašal, da se bliža Katalonija svobodi. Njeni odnosi do Španske so izredno pristrani. Zamora je v svojem govoru izjavil med drugim: »Moja glavna želja je, da vam Kataloncem vrnem, kar je vaše!« Prebivalstvo je priredilo po teh besedah Zamori velikanske ovacije.

Republikanski ministrski svet je znižal ministrske plače od 45.000 na 30 tisoč peset. Sklenjeno je bilo dalje, da bivši kralj Alfons toliko časa ne sme razpolagati s svojim premoženjem na Španskem, dokler ne bo sestavljen uradni inventar.

Ruska delegacija za Ženevo

MOSKVA, 27. aprila. Uradno se poroča, da bo ruska delegacija odpoštovala v Ženevo med 15. in 20. majem, da tamkaj sodeluje na evropski konferenci, na katero je bila uradno povabljena tudi sovjetska vlada.

Kürten bo obglavljen

BERLIN, 27. aprila. Po poročilih listov bo pruska vlada odklonila pomilostitev Kürtena. Vse stranke so proti temu, da bi se mu izpremenila smrtna kazen v dosmrtno ječo. Kürten bo zato obglavljen.

Krožni let krog Italije

RIM, 27. aprila. Italijanski Aeroklub je pravkar razpisal krožni let krog Italije, letos največji mednarodni letalski dogodek Italije. Proga je dolga 5885 kilometrov in je treba preleteti višine nad 3700 metrov. Let se prične v Rimu in vodi preko Palerna, Rimini, Benetk,

procem in izmenjevalnem procesu. Tudi ni mogoče likvidacije bogatih kmetov izvršiti izključno s silo. Že danes silijo kulaki tudi v kolektivna gospodarstva (kolhoze), že danes se deferencirajo kolhozi v srednje in bogate. Danes je torej NEP v fazi, ko stoji sovjetska vlada pred dejstvom, da je proti »pjetiletki« še 15 milijonov kmetijskih gospodarstev in že več desetstisočev kolhozov, ki se polagoma diferencirajo. V industriji je položaj ugodnejši, ker ima država

Milana, Turina nazaj v Rim. Dopuščeni so člani klubov, ki pripadajo mednarodni letalski federaciji. Nagrade so: prva 100.000 lir, druga 50.000 lir, tretja 25.000 lir. Let bo od 2. do 19. julija.

Boji z »lovci na človeške glave« na Formozi

TOKIO, 27. aprila. Na otoku Formozi so se uprla gorska plemena. V težkih bojih z »lovci na človeške glave«, je bilo krog 200 oseb obglavljenih, dočim jih je bilo več sto odvedenih v nedostopne gozdove. Celotno vrsto vasi je bilo zažganih. Japonske oblasti so odposlale v uporniško ozemlje moč ne oddelke čet, da vzpostavijo red in mir.

VOLITVE V TURČIJI

CARIGRAD, 27. aprila. V petek so bile volitve za turško narodno skupščino. Narodna stranka (vlada) je dobila 287 mandatov, opozicija je pa prepustila v nekaterih okrajih, kjer sploh ni postavila kandidatov, 30 mandatov. Toda tudi v teh krajih ponekod narod ni upal ali ni hotel glasovati za opozicijo in je ostalo vsled tega sedem mandatov nezasedenih. Volitve za te mandate se bodo izvršile naknadno.

50.000 PISEM NA POTU V AVSTRALIJO

LONDON, 26. aprila. Včeraj je odletelo iz aerodroma v Croydonu veliko potniško letalo, ki vrši drugo poskusno službo za britansko-avstralsko zračno pošto. Letalo vozi 50 tisoč pism za Avstralijo, Indijo in centralno Afriko. Letalo bo prišlo na končno postajo dne 10. maja. Prva poskusna vožnja ni uspela, ker je potniško letalo »City of Cairo« ponesrečilo v bližini Kuponga na Timoru predzadnjo nedeljo.

BEOGRAD, 27. aprila. Danes popoldne so se pričela tu v poslopiju ministrstva za trgovino pogajanja z Avstrijo za novo trgovinsko pogodbo. Avstrijski delegati so prispeli sinoči.

industrijo popolnoma v rokah. Toda tu se pojavlja med posameznimi podjetji neprijetna konkurenca. To nesoglasje v sedanjem stanju NEP-a treba spraviti s sveta. Kako, je vprašanje, ki beli glave sovjetskim mogotcem. Dejstvo pa je, da NEP še živi, da se modificira, ne sicer v smeri privatnega kapitalizma, ampak v smeri harmoničnega izenačenja med državno industrijo in diferencirano kmetijsko produkcijo.

Mladinska vzrejna tekma ptičarjev

Ustanovni občni zbor podružnice Maribor, društva ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani.

Ob precejšnji udeležbi se je vršil preteklo soboto zvečer v lovski sobi hotela »Orel« ustanovni občni zbor mariborske podružnice društva ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani. Zbora so se udeležili m. dr. tudi predsednik centrale g. Urbanec, sodniki Schuster, dr. Souvan, Justin, Koder in Kosler, nadalje okrožni inspektor dr. Pfeifer iz Varaždina, predsednik ptujske podružnice SLD dr. Šalamun, predsednik Ribarskega društva prof. Cotič ter nadupravitelj Ferencak iz Slov. Bistrice. Otvoril je občni zbor v imenu pripravljalnega odbora predsednik podruž. Maribor SLD ravnatelj g. Pogačnik, ki je naglasil v svojem govoru, da bo sedaj treba posvetiti pažnjo tudi drugim pasmam, to pa zaradi potreb v naših gorskih loviščih. Spregovorila sta še g. Urbanec iz Ljubljane za centralo in ravnatelj g. Klobučar, ki nam je dal pregledno sliko dosedanjega razvoja vzgoje in dresure ptičarjev v naših krajih. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: ravnatelj Klobučar, predsednik; ravnatelj Pogačnik, podpredsednik; ravnatelj Pišek, Rud. Janeschitz, primarij dr. Robič, Košir, Vlašič in Vukmanič, odborniki; ravnatelj dr. Kovačec in lekarnar Vidmar, preglednik. — Mladinska vzrejna tekma ptičarjev, ki se je vršila v nedeljo v loviščih Orehova vas - Slivnica in Skoke, je bila prav zanimiva in mnogo obetajoča. Udeležilo se je je devet psov, med temi eden irski seter. Tekmo je vodil zelo spretno ravnatelj Pišek, sodniki pa so bili dr. Pfeifer, Schuster, Justin, Koder in dr. Souvan.

Tekma je končala s sledečimi rezultati: I. a) nagrada (118 točk): »Vera Dravška« (last. ravn. Klobučar). I. b) nagrada (109): »Pagat Dravski« (last. Rud. Janeschitz). I. c) nagrada (106): »Furor Altenbach« (last. ravn. Pogačnik). II. nagrada (98): »Canna Lipsia« (last. Urbanec, Ljubljana). III. a) nagrada (87): »Don Dravski« (last. I. Mrak). III. b) nagrada (85): »Črt Dravski« (last. Rado Lenard). III. c) nagrada (85): »Senta Kleengrund« (last. ravn. Prieger). Pohvalno priznanje (66): »Bonnie Bode« (last. Kosler, Ortnek).

Napad kolesarjev na avtomobiliste.

Ko so se sinoči krog pol 23. vozili skozi Stritarjevo in Frankopansko proti Spodnji Radvanjski cesti trg, potnik Ludvik Petrovič ter žena in hčerka na avtotaksi, ki ga je šofiral Konrad Dernovšek, jim je v bližini hiše št. 38 na Radvanjski cesti, zastavila cesto družba kakih 20 kolesarjev. Avto se je moral ustaviti. K avtu je pristopil eden izmed kolesarjev in udaril Petroviča večkrat s trdim predmetom po glavi. Petrovič je skočil z avta in zbežal. Tedaj je drugi kolesar vzel iz avta Petrovičevo palico in udaril z njo večkrat šoferja po rokah. Napadenci so nekatere napadalce spoznali in zadevo prijavili policiji, ki vrši preiskavo. —

Vlom in tatvina v Ločah.

V noči na 24. t. m. so doslej še neznan storilec vlomili skozi zamreženo okno v trgovino Weisch v Ločah pri Konjicah in odnesli raznega blaga za krog 3600 dinarjev. —

O naših obmejnih Kobancih

STANOVANJSKE RAZMERE. - POHORSKI IN KOBANSKI DOMOVI. - OBLEKA. - MODERNA DEKLETA. - SKROMNOST V HRANI. -

II.

Staanovanske hiše naših Kobancev se zelo razlikujejo od pohorskih. Dočim so si Pohorci postavili domove kot gospodarske postojanke, ki kraljujejo daleč naokrog, se kóbanski domovi s svojo skromnostjo stiskajo v zatišje. Večina se hiše prislanjajo na pobočja tako, da imajo od ene strani nadstropje, od druge pa pritličje. Pod stanovanjem so hlevi. Hiše so lesene, nekatere tudi zidane. Kamenje pa prepušča vodo kakor steni, zato so zidana stanovanja vlažna in zatohla. Planinci opažajo, da je v stanovanjih zelo malo oken, ki so izredno majhna. To izvira še iz srednjega veka, ko so plačevali davek od oken; mnogo pa je temu krivo močno vetrovje, ki tem lažje potere šipe, čim večje je okno. Stanovanje z velikimi okni se pozimi prehitro ohladi, čeprav kurijo venomer na odprtem ognjišču ali v štedilniku, kjer kuhajo hrano za ljudi in živali. Večkrat se stene in stropi potijo, da curlja voda od njih. V hiši je po ena velika družinska soba ter po ena ali dve sobici — čumnati.

Stanovanjska in gospodarska poslopja napravljajo vtis, da so postavljena samo začasno in zasilno, kar je posledica zgodovinskih vplivov. V 13. stoletju so remiški in radeljsko ozemlje posedovali benediktinci od St. Pavla v Labudu. Menihi so trebili in krčili gozdove ter naseljevali kmete-podložnike, ki so dali desetino še do leta 1782.

Pozneje so nastale še »kočarije« s samotnimi nizkimi bajtami, stisnjenimi v bregovje. Vsenaokrog je gozd, le nad kočo je košček neba. Če prestopimo prag take koče, vidimo, da štiri okajene stene oklepajo en sam prostor; tam kuhajo in prebivajo ves dan. Mnogokrat so domače živali sstanovavke številne družine. Ob hladnih nočeh prilezejo po špranjah v stenah kače, krastače in druga golazen, da bi si poiskale toplega ležišča...

Hišna oprava je zelo skromna: v kotu je družinska miza s klopni, ob steni pa so postelje. Obleko shranjujejo v skrinjah na podstrešju. Pohištvo ni pobarva-

no, trhlo je in mnogokrat potrto; pozna se mu, da je preživelo že več rodov.

V posteljah imajo stelo, ki jo pokrivajo z vrečami, odejajo pa se z umazanimi starimi koci in suknjami. Hlapci in pastirji spijo v hlevih. Odeje in rjuh ne poznajo. Spijo oblečeni.

Zanimivo je število postelj in prebivalcev, ki kaže, da ima n. pr. 9 članska družina 5 postelj, 19 članska 5 postelj, 20 članska pa 7 postelj. Otroci spijo navadno pri odraslih, posebno radi jih jemljejo k sebi v posteljo stari ljudje, da jih deca pozimi greje.

Malo hiš je brez golazni. Tal v sobah ne umivajo. Drži se jih plast strnjene blata. Šipe so motne od nesnage, stene okajene od dima.

Vzrok nezdravim razmeram leži v načinu dela. Ženske imajo preveč dela na polju, zato jim ne preostaja dosti časa, nimajo pa tudi resne volje, da bi snažile dom. Ljudstvu je otopel čut za snago in red.

Obleka je preprosta. Domači izdelki se umikajo industrijskim proizvodom. Obnošeno zgornjo obleko ponosijo še kot spodnjo, dokler ne razpade. Običajno obuvajo so nogavice iz domače ovčje volne in lesene cikle. Pač pa se dekliška moda izdatno modernizira, kar opažajo najbolj nedeljski izletniki, ki tudi po tej zunanosti presojaajo položaj ljudstva.

Hrana preprostega ljudstva je nezadostna in skrajno slaba. Obstoj v glavnem iz krompirja, fižola, repe, zelja in koruzne moke. Zaradi slabe življenjske primanjkuje 2 važnih hranil: mleka in masti. Žgance jedo s sadijcem. Hrano slabo zabelijo, ubožnejši jedo celo nezabeljeno. Gospodinj ne poznajo niti najnavadnejših kuharskih receptov. Hrane ne izbirajo in ne menjavajo. Po več mesecev imajo isti jedilni red. Le ob večjih praznikih si privoščijo priboljšek: belega kruha, mesa in močnatih jedi. Vse jedi tudi dobro zabelijo. Ker pa telo ni vajeno take spremembe, zato nekateri ob takih prilikah zbole na želodcu.

Ljudstvo, ki prebije vse leto ob trdem delu in ob slabi hrani, se vda ob prazničnem razpoloženju golemu »godin« uživanja jedi in pijače. (Nad. sledi.)

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 27. aprila. Zaprto.

Torek, 28. aprila ob 20. uri »Čardaška kneginja«. Kuponi. Gostovanje gđ. Marice Lubejeve.

Sreda, 29. aprila. Zaprto.

Četrtek, 30. aprila ob 20. uri »Cirkuška princesa« ab. C. Kuponi.

Ljubljanka Mariborčanov, zagrebška subreta Marica Lubejeva bo gostovala v torek, 28. t. m. Nastopila bo kot Silva v Kalmanovi opereti »Čardaška kneginja«, ki šteje med njene najboljše. — Vsekakor vlada za zanimivo gostovanje naše Marice, ki je v poslednjem času uspešno nastopila tudi v zvočnem filmu, veliko zanimanje ter priporočamo čimprejšnjo nabavo vstopnic. Veljajo kuponci.

Iz gledališča. V četrtek, 30. t. m. se bo ponovila temperamentna Kalmanova opereta »Cirkuška princesa« za ab. C. — V najkrajšem času bo prihodnja glasbeno premijera. Topot se bo vprizorila Szirmajeva opereta »Kavalir Miško«, ki se odlikuje zlasti po izredno zabavni in veseli vsebini in bodo prišli ljubitelji smeha v polni leri na svoj račun. — V drami se pripravlja svojevrstna groteska mladega slovenskega pisatelja Slavka Gruma »Dogodek v mestu Gogi« v režiji g. J. Koviča.

»La fête enfantine«.

Pod tem naslovom je priredil naš agilni »Cercle français« v soboto 25. t. m. v dvorani »Vesne« lepo uspelo otroško predstavo z izbranim in pestrim programom. Umetniki so bili naši najmlajši »Francozi«, ki so zapeli par mičnih francoskih pesmic. Zelo so uspešno nastopili oz.

prizori s petjem, godbo in gimnastiko. Prireditelj je bila v vsakem oziru izvrstna, zakar je dajavoče priznanje dobila Furrerjevi, Decarovi in dr. Vrečkovi, ki so požrtvovalno poučevale naše mladike. Želimo le, da bi »Cercle« priredil še večkrat take veselice. Mladina se z lahkoto nauči francoščine. Obenem nudi prireditve mnogo razvedrila in veselja vsem prijateljem francoskega jezika in kulture. —

Mala Nedelja.

Narodno kulturno društvo priredi v nedeljo 3. maja ob 14. uri v Društvenem Domu pomladansko akademijo. Petje, godba, Meškova drama »Pri Hrastovih«. — Najlepši majniški izlet. Vabljeni vsi! Pridite!

Sv. Trojica v Slov. gor.

Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo, eno izmed najstarejših podeželskih gasilnih društev, ki je minulo poletje obhajalo 55letnico svojega obstoja ter pri tej priliki dokazalo izurjenost svojega moštva, si je pred kratkim zgradilo poleg Gasilskega doma prepotrebni stolp za sušenje cevi. To je bilo mogoče le, ker so razne korporacije in prijatelji gasilstva darovali stavbeni material in tudi denarne prispevke. Kljub temu je stal stolp društvo še nad 8000 Din. Vsem darovalcem izreka društvo najpriznejšo zahvalo ter se priporoča njihovi naklonjenosti, ko bo pobiralo prispevke za novo motorno brizgalno, prepotrebno gasilsko orodje, brez katerega pač v današnjih časih splošnega napredka ne more biti nobeno gasilno društvo, ako hoče v silni nudi bližnjemu hitro in izdatno pomoč.

Mariborski in dneoni drobiž

Hoške tragedije zadnje dejanje

Na pokopališču v Radvanju bo danes popoldne sprejela Mati-Zemlja v svoje osrčje vseh pet nesrečnih žrtev velike žaloigre, ki se je odigrala v noči od petka na soboto v Hočah. Včeraj zjutraj je namreč umrla tudi zadnja priča strašnega dogodka, Katarina Gačnik, ne da bi prišla vsaj za trenutek k zavesti. S seboj je ponesla v večnost tudi tajnosti kritične noči in nikdar ne bo pojasnjeno, ali gre za dogovorjeno skupno smrt, ali pa je morda gostilničar Gačnik izvršil svoje obupno dejanje brez vednosti svoje žene na lastno pest. Vsekakor pa je izven vsakega dvoma, da so Gačnika že precej časa mučile težke skrbi in da mu je velika ljubezen do svojih izredno srčkanih otrok popolnoma razdvojila srce. Ni jih hotel prepustiti bedi in negotovi usodi, ki bi jih čakala, ako bi izgubili svoje starše-rednike. Sedaj je vsa njegova družina združena v smrti in pripravljeno ji je pod vznožjem Pohorja tudi že skupno novo domovje — široko in globoko zevajoča jama. Njena vrata se bodo zaprla danes popoldne. —

Odhod polic. nadsvetnika Keršovana.

Včeraj pop, se je odpeljal na svoje novo službeno mesto v Ljubljano dosedanji upravnik mariborske policije gosp. nadsvetnik Keršovan. Na kolodvor so ga spremili nameščenci policije in se tam od njega poslovili. —

V visoki starosti 96 let

je umrla davi Terezija S o d i n, soproga krojaškega mojstra v Orožnovi ulici 9. —

Studenška nedelja.

Kljub krasnemu pomladanskemu vremenu je nedelja za Studenčane potekla nekam mračno in to pod dojmom strašne tragedije v Hočah. Gačnikova družina je bivala pred letom še v Studencih in je bila obče spoštovana in priljubljena. Ob Gačnikovi podjetnosti so pridobili Studenci obsežno in lepo dvorano, kjer so se vršile prireditve celo mariborskih društev. Na žalost se je prav ob tej podjetnosti pričel križev pot nekdanj bogatega posestnika. V nedeljo popoldne so velike množice romale na radvanjsko pokopališče, da v slovo pokrope nesrečno družino. — Mnogo ljudi je pohitelo v vinotoče in na tombolo PRK, saj so učenci in učenke prodali mnogo sto kart po hišah. Tokrat sreča ni izostala! Glavni dobitek (spalnica in kuhinja) si je pridobila Studenčanka gđ. Vučak, hčerka čevljarja na Aleksandrovi cesti. Tudi nekaj manjših dobitkov so ožnesli Studenci. — Na letnem telovadišču domačega Sokola je ves dan bilo živahno vrvenje: velike priprave na okrožni izlet, ki bo 14. junija v Studencih.

Resnikova smrt maščevana.

Po tridnevni razpravi proti morilcem finančnega pripravnika Janka Resnika, ki je 7. septembra 1926 v vestnem izvrševanju svoje službene dolžnosti umrl mučeniške smrti, je padla v soboto zvečer odločitev. Sodišče je po kratkem posvetovanju razglasilo razsodbo, s katero so bili obsojeni: Vinko Bezjak na do smrtno težko ječo, Franc Klemenberger in Alojzij Golob na 20 let težke ječe, Dominik Jamernik pa bo oddan v poboljševalnico. —

Hriberski ni sodeloval pri zločinu v Jelovcu?

Graško deželno sodišče je sporočilo mariborskemu sodišču, da so dozdajne poizvedbe in zasliševanja avstrijskih oblasti v zadevi izpovedb Mohorka glede udeležbe Hriberskega na zločinu v Jelovcu dale negativen rezultat, ter je naprosilo mariborsko državno tožilstvo za neobitne nove predloge glede nadaljevanja preiskave. Kakor čujemo, bo državno tožilstvo, ki je od prvega početka dvomilo o resničnosti Mohorkovih izpovedb, umaknilo zahtevo po izročitvi Hriberskega radi sodelovanja pri zločinu v Jelovcu, pač pa jo bo uzdržalo radi raznih tavin, radi katerih je Hriberski zasledovan.

KINO

Grajski:

Danes zadnji dan:
20.000 MILJ POD MORJEM!
Od jutri, torka, dalje:
Najboljša veseloigra:
ZASEBNA TAJNICA!
Renate MÜLLER. — 100% govoreči in zvočni velesilm v nemškem jeziku. Film svetovnega slovesa!

Union:

Od danes dalje:
100% govoreča in zvočna drama v nemškem jeziku:
ARIANA!
Elizabeta BERGNER.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLO KINO:

V soboto in nedeljo:
ČRNI VITEZI!
Richard TALMADGE.

Težka avtomobilska nezgoda na Radvanjski cesti.

Ko se je sinoči proti 23. uri vračala večja izletniška družba iz Radvanja proti Mariboru na novem avtomobilu tipe »Tatra«, last avtotaksnega podjetja Jos. Hohnjec, je šofer Rochel na Radvanjski cesti na nevarnem ovinku pri vojašnici kralja Petra izgubil oblast nad svojim vozilom, ki se je z vso silo zaletelo v bližnji zid. Pri tem se je vozilo dvakrat prevrnilo, karoserija se je popolnoma razbila in ceni Hohnjec škodo na krog 15.000 Din. Med izletniki je brivec Frano Wirt, zadobil težke notranje poškodbe ter si zlomil levo ključnico. 55letna zasebnica Leopoldina Eigl si je zlomila rebra, dočim si je šofer Alojzij Rochel na črepinjah varnostne šipe prerezal žile na roki. Vse imenovane so z reševalnim avtom prepeljali sinoči okrog polnoči v bolnico. Lažje poškodovana je bila 24-letna Emica Eigl in 24letni Albin Friedrich, katerima so na reševalni postaji nudili prvo pomoč in odpremili v domačo oskrbo. Stanje težjih ponesrečencev je zadovoljivo. Verzija, da je šofer Rochel poskusil samomor, je brez podlage.

Radl poverbe

je bil v soboto zvečer, baš ko se je hotel odpeljati z glavnega kolodvora aretiran Milan P., rodom iz Zagreba ki je bil vodja poslovalnice neke tukajšnje tovarne v Beogradu kaki dve in pol leta. Pred 14 dnevi se je mudil v Beogradu solastnik tovarne in ugotovil krog 230.000 Din primanjkljaja. Na podlagi ovadbe tovarne, je policija aretirala P.-ja, ki je prišel pred nekaj dnevi v Maribor. P. priznava, da bo menda krog 180.000 Din primanjkljaja, pravi pa, da je primanjkljaj nastal, ker je dajal bakšise, dalje blago raznim odjemalcem po veliko nižjih cenah nego so bile določene v kartelu itd. P. je izročen sodišču, ki bo za deva razčistilo. —

Ponedeljek Torek Kabaretni večer Velika kavarna

Invalidska tombola.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je preložil prvotno za 3. maja določeno invalidsko tombolo na dne 4. oktobra 1931.

Oblastna streljatiška družina v Mariboru bo otvorila, dne 3. maja svojo letno strelsko sezono. Zbirališče članstva dne 3. maja na Trgu Svobode ob 9. zjutraj, odkoder bo odkorakala povorka z vojaško godbo na čelu na garnizijsko streljatišče v Radvanje. Vse okoliške strelske družine se vabijo, da se udeležijo otvoritve.

DNE 2. MAJA KONCERT GLASBENE MATICE S TURNEJSKIM SPOREDOM

Zračna zveza Evropa-Amerika

Ustvaritev redne zračne zveze med Evropo in Ameriko je že gotova stvar. Dr. Hugo Eckener, vodja »Grofa Zeppelina«, je končal v New Yorku pogajanja, katerih zaključek je, da se bo pričel v l. 1933. reden zračni promet. Za službo med Friedrichshafenom in New Yorkom je določen »L Z 129«, ki ga grade sedaj v Friedrichshafenu, poleg tega pa še zrakoplov, ki ga gradijo v Akronu. Kasneje bo ojačan ta promet še z dvema zrakoplovoma. »Grof Zeppelin« ne bo uporabljen za to službo.

V Zedinjenih državah je silno naraslo zanimanje za »Grofa Zeppelina« ter sploh za zrakoplove, po uspelem svetovnem poletu tega orjaka. Tega interesa ni mogla udušiti niti tragična katastrofa angleškega zrakoplova »R 101«. V tem današnjem grozničavem času je vsak prihranek na času dobrodošel. Dr. Eckener je izjavil, da bo mogoče preleteti pot iz Friedrichshafena v New York v 60 do 65 urah, v obratni smeri pa celo v 40 urah.

Za končni cilj prekooceanskega prometa je določen New York. Tamkaj bo urejeno letališče, s katerim bodo imela zvezo tudi letala, ki bodo vozila v zapadno Ameriko. Tako bo mogoče priti iz Friedrichshafena v Kalifornijo v štiri dni.

Dr. Eckener je dal o zrakoplovu »L Z 129« še tudi nekaj podrobnosti. Zrakoplov bo dolg 247 metrov, v premeru 41

metrov, visok pa 43 metrov. Plinska kapaciteta bo znašala 200.000 kubičnih metrov ter bo v tem pogledu nadkriljevala vse dosedanje zrakoplove. Napolnjen bo s helijem, ki se je izkazal kot najprimernejši za zrakoplove. Ena izmed najvažnejših novosti teh zračnih orjakov bo uporaba Dieslovih motorjev na težka olja. Z uporabo helija in težkih olj kot pogonskega materiala bo dosežena znatno večja sigurnost na zrakoplovu. Ni še določeno število motorjev, niti kakšna bo njih moč, vendar pa je zagotovil dr. Eckener, da je v tem pogledu že prebroden stadij eksperimentiranja.

Uporaba težkih olj pa ne ščiti samo pred požarom, nego tudi olajša zrakoplov do osem ton napram teži bencina, tako da bo mogel izpolniti določeno težo zrakoplova tovor ali pa bo možno doseči večjo hitrost. Treba pa je upoštevati tudi, da so težka olja mnogo cenejša in bo torej uporaba Dieslovih motorjev mnogo rentabilnejša.

Na »L Z 129« bo posadka 33 mož, prostora za 50 potnikov, v ugodnih razmerah pa še celo za tovor 18 ton. Številni potnikov se bo lahko povečalo tudi na 80, seveda ob zmanjšanju teže tovara. Z normalno obtežitvijo bo lahko letel zrakoplov z brzino 130 kilometrov na uro. Cene za polet preko oceana se bodo gibale med 800 in 1000 dolarji.

Gost: »Za božjo voljo, nikar me ne nadlegujte s svojimi nadlogami. Prinesite mi sočnat biftek!«

Neki Škot je izgubil denarnico. Čez tri dni mu jo je policija zopet vrnila. Na zahvalo, da naj pogleda, ali morda kaj manjka, je Škot odgovoril: »Denar je že v redu. Toda vi ste ga imeli tri dni. Kaj je z obrestmi?«

Dr. X., znan zdravnik, je imel družbo. Njegova papiga je bila za zastorom v jedilnici. Med večerjo se je oglasila k besedi neka dama, ki so se je vsi bali radi njene brbljivosti. Govorila je nič manj kot pol ure in silno morila ostale goste s svojo dolgovestnostjo. V globoki tišini, ki je vladala v sobi, pa se je nenadoma zaslislal, kakor iz groba, glas: »Prosim vas, pokažite mi svoj jezik!«

Sampion

Dobro znan ameriški borec je došel v Prago in pokazal svojo silo pri rokoborbi, v kateri je seveda zmagal. Po rokoborbi je sedel v družbi rokoborcev in prijateljev športa. Seveda je bil pogovor tudi o raznih atletskih dogodbinah. Ameriški rokoborec se je, kakor je pri teh ljudeh že navada, pobahal z različnimi svojimi spretnostmi ter pozval navzoče k zanimivi tekmi. Dotičniku, ki iztisne iz citrone, ki jo je on premečkal v svojih prstih — edino kapljico soka, izplača takoj 100 dolarjev. Vzel je v roke citriono in iztisnil, kar se je iz nje iztisnilo dalo ter pozval znova k tekmi. Od sosedne mize se je prijavil droben možiček, češ, da hoče poskusiti, da zasluži teh sto dolarjev. Vzel je citriono, ki jo je ameriški atlet izmečkal, med dva prsta, stisnil in glej — tri kaplje so padle rokoborcu na dlan. Atlet in celo njegovo omizje se je čudilo, da ima tako nežen človek toliko sile. Borec, pravi Amerikanec, ki rad stavo dobi, pa tudi ne tarna, če jo zgubi, je izplačal nežnemu korenjaku sto dolarjev in rekel: »Zgu bil sem in moram priznati, da morete do seči z vašimi rokami veliko blagostanje. Povejte mi, prosim, kakšen je vaš poklic?« — »Jaz sem, prosim, davčni uradnik«, je odgovoril veselo droben možiček.

Jubilej filmskega idealista.

Oče znane filmske igralki Henny Porten, Franc Porten, eden prvih filmskih producentov in režiserjev v Nemčiji, je te dni obhajal 25-letnico svojega filmskega delovanja. V časih, ko je svet še s posmehom gledal na film, je on poln idealizma posvetil vse svoje sile razvoju in razmahu filmske umetnosti.

„Skopski glasnik“ o koncertu Glasbene Matice v Skoplju

V »Skopskem glasniku« od 18. t. m. je izšlo sledeče poročilo o koncertu pevškega zbora naše Glasbene Matice v Skoplju izpod peresa profesorja glasbe Jos. M. Brnobića:

»U ponedeljak, 13. aprila, imali smo retko priliko, da čujemo u svečani sali Oficirskog doma jedan od najboljih slovenačkih pevačkih horova, »Glasbenu Maticu« iz Maribora. Publika je bez sum nje osetila, da će to biti večer retkog muzičkog užitka, jer je velika sala bila dupke puna građanstva iz svih društvenih slojeva. Videli smo predstavnike svih civilnih i vojnih nadležstava, humanih i kulturnih društava. Još pre podne istoga dana pevači »Glasbene Matice« su korporativno došli u Sabornu crkvu sv. Bogorodice, gde su, naizmenice sa skopskim pevačkim društvom »Vardar«, odgovarali na jektenija. Pevali su »Vjeruju« i »Milost mira« od Grečaninova.

Program večernjeg koncerta bio je za naše prilike vanredno obiman i raznovrstan. Ceo je program koncerta izveden sa velikom preciznošću. Hor je homogen. Nijedan se glas ne ističe na štetu drugih. Soprani su sveži, zdravi, altovi puni, tenori mekani, ali po potrebi i odlučno jaki, a basovi zaista fundamentalni. U prvom delu programa moramo naročito da istaknemo Antona Lajovica »Ples kralja Matjaža«, Emila Adamića »Svatosvske pesme« (dobar, i ako još u nekoliko mlad bas g. Joška Vlah) i Vasilija Mirka »Zeleni Juri«, koje je publika primila sa velikim odobravanjem. Ženski je hor lako i sigurno otpjevao tri pesme, koje u harmoniji i intonaciji spadaju u red teških kompozicija: A. Lajovica »Pesmu primorkinje«, punu novoromantičnog kolorita, i dve pesme iz bosanskog perivoja od Emila Adamića. Ženski je hor zvučio kompaktno, kao jedna celina. Kratki sopran-solo otpievala je vrlo dobro g. ca Ina Vodenikova, pri klaviru g. ca V. Pertotova i potpisani (t. j. g. Brnobić sam, ki je v zadnjem trenutku uskočil mesto Dušana Cvetka, ki ni mogel priti na turnejo).

Posle odmora nastupio je koncertni tenorista g. A. Živko. Svojim nežnim, lirskim tenorom osvojio je namah srca mno gebrojne publike.

Muški hor, koji je na to nastupio, pokazao nam je sve tradicionalne odlike slovenačkih muških horova. Ovako odličnih muških horova mi u našim krajevima, na žalost, još nemamo. Verujem, da je F. Maroltova »Ljubi konja jaše« ostavila na sve najdublji utisak, i ako su M. Tajčevića »Pesme od kola« bile za publiku razumljivije, jer su im i tekst i motiv baš iz naših krajeva.

Najinteresantniji deo programa je bio svakako poslednji: 7 narodnih pesama i VIII. Mokranjčeva rukovet za mešoviti hor. Svaka sa svojim specijalnim koloritom one su živi dokaz velike muzikalnosti našega naroda. Naročito nas je prijatno iznenadilo pravilnom dikcijom izvođenje VIII. rukoveti. U pravilnoj interpretaciji naših pesama Slovenci su svakako nadmašili i naše domaće horove.

Gosp. prof. Vasilije Mirk, koji je nastupio i kao horovodja i kao kompozitor kao pianista, pokazao je, da hor drži čvrsto u svojim rukama pa mu možemo samo čestitati na ogromnom uspehu. Disciplina je u horu uzorna, a to je jedan od prvih uslova za potpun uspeh.

Želimo pevačkom horu »Glasbene Matice« i u drugim mestima što lepše uspehe i da ga opet, kada budu prilike dozvole, čujemo u našoj sredini.

Većino programa srbske turneje bo imela mariborska publika priliko slišati dne 2. maja v Unionski dvorani.

Sport

SK Železničar:SK Rapid 2:1 (2:1).

Rapid, ki je prejšnjo nedeljo igral z Železničarjem neodločeno, je bil poražen. Rapidovci niso izpolnili pričakovani. Od vsega početka jih je nasprotnik potisnil v defenzivo, iz katere so se le s težavo rešili. V drugem polčasu so se sicer parkrat usidrali pred vratmi Žel., do resnejše akcije pa se niso povzpeli, ker napadu manika odločnost. V moštvu Rapida

je bila ožja obramba še najsolidnejši del, napad je skušal uporabiti nekaj redkih uporabnih žog, ki mu jih je servirala krilska vrsta, preko tega pa tudi ni prišel, razen tega pa so imeli očitno smolo.

Železničarji so iznenadili s svojo dobro formo. Videti je bilo, da se je enajstotica borila z elanom in požrtvovalnostjo. Saj so imeli vso inicijativo ves čas igre v svojih rokah, tako da so večinoma vladali na terenu. Najboljše moči so bile v krilih in v napadu.

Igra je potekla precej ostro. Od vsega početka so se valili napadi proti Rapidovemu голу, nastajale so kritične situacije, toda do resnejših posledic ni prišlo. Šele v 26' zabije Pezdček po 11 m vodilni gol. V 29' izenači Hofstetter in v 37' postavi Efferl po izredno lepi kombinaciji končni rezultat. V drugem polčasu je bila igra še precej izenačena.

Sodil je prav dobro in objektivno g. dr. Planinšek.

V predtekmi je mladina Železničarja zaslužno zmagala nad mladino ISSK Maribora z 2:0 (1:0). Sodil je dobro g. Vesnaver.

ISSK Maribor:SK Rapid (Celovec) 1:0 (1:0).

Okrožni prvak je včeraj gostoval v Celovcu ter proti tamkajšnjemu SK Rapidu odigral prijateljsko tekmo. Po lepi in napeti igri je zaslužno zmagal »Maribor« v razmerju 1:0.

Rokoborbe za prvenstvo Dravske banovine.

V veliki dvorani Narodnega doma se je v soboto vršilo tekmovanje za prvenstvo Dravske banovine v rokoborbi. Tekmovanje je dokazalo velik napredek mariborskih težkih atletov. Zlasti je omeniti Gobeca, Fischerja in Pircherja ter stare rutinerje Lobnika, Gerščaka in Spannerja, ki so predvajali prav lepe borbe in celo premagali odlične atlete iz Ljubljane.

Konči rezultati so bili naslednji:

- I. Bantam kategorija: 1. Lobnik (Ž.), 2. Časar (Ž.)
- II. Perolahka kategorija: 1. Gobec (Ž.), 2. Gerščak (Ž.), 3. Mejavšek (Ž.)
- III. Lahka kategorija: 1. Metzner (Croatija), 2. Abula (Jl.), 3. Kampič (Ž.)
- IV. Welter kategorija: 1. Fischer (Ž.), 2. Božičević (Croatia), 3. Spanner (Ž.)
- V. Srednja kategorija: 1. Pircher (Ž.), 2. Zupan (Jl.), 3. Gorjanc (Jl.)
- VI. Polteška kategorija: 1. Starc (Jl.), 2. Gerščak (Ž.), 3. Knešamek (Jl.)

Razmerje točk: SK Železničar 32, SK Ilirija 13, Croatia (Zagreb) 8.

Kastner & Öhler (Gradec):SK Železni- 7:3.

Revančna boks-tekma, ki se je vršila v soboto v Gradcu, je končala s zmago Gradčanov.

Propagandni štafetni tek skozi Maribor.

Včeraj dopoldne je priredil MOLAS propagandni tek skozi Maribor, ki je v vsakem oziru prav dobro uspel. Start je bil ob 11. izpraved igrišča ISSK Maribor, cilj pa na Trgu Svobode.

Rezultati so sledeči: 1. SK Rapid (Gutmaier, Mešarec, Monderer, Hofer, Mühl-eisen, Jeglič Barlovi) v času 4:18.5; 2. Sokol (Rak, Venuti, Kramer, Gala, Arko, Ambrožič, Starešina) 4:33; 3. SK Železničar (Paulin, Wagner, Bačnik, Herič, Kohout, Podpečan, Konrad) 4:35; 4. SSK Maraton (Edi, Janez, Žizman, Dvoršak, Viktor, Žebot, Vidic) 4:41.

Kolesarska dirka »Edelweissa«.

Kolesarski klub »Edelweiss« je priredil včeraj na progi Tezno - Polskava - Tezno (30 km) kolesarsko dirko. Zmagal je Ledinek F. 1 ura, 2. Lah Ivan 1:08, 3. Smeh A. 1:19.

Lep uspeh mariborskega kolesarja v Gradcu.

Talentirani dirkač »Peruna« Bruno Faninger je včeraj startal v tradicionalni gorski dirki Maria Trost - Fasselberg in je zmagal v kategoriji seniorjev v času 13:58 minut. Na drugem mestu se je plasiral Štuel (Perun).

Ostale nogometne tekme.

Ljubljana: Ilirija:Gradjanski 2:0 (1:0); Svoboda:Grafika 5:1 (3:1).

Celje: Hermes (Ljubljana):Atletik SK 3:3

Čakovce: Concordia (Zagreb):Čakovski SK 4:2 (3:1).

Zagreb: Viktorija:Sparta 6:0 (3:0) Železničar:Sokol 6:1 (3:1).

Na raketi u 24 minutah iz Berlina u Newyork

Na raketnem letališču v Berlinu dela že dolgo šest mož na konstrukciji poskusne rakete, ki so jo nameravali izstreliti že ta mesec. Raketa bo dolga 2 m in bo vsebovala poldrugi liter obratne snovi. Pri sestavi rakete so uporabili vse izkušnje in opazovanja pri prejšnjih poskusih. Kot pogonska snov za novo raketo bo služila mešanica kisika in bencina. Na prostem polju je urejena pokrita opazovalnica, iz katere vodijo in opazujejo poskusne eksplozije z novo mešanico. Poldrugi liter obratne snovi bo zadostoval za navpični let do 3000 metrov. Poskusna raketa bo imela celo vrsto merilnih in opazovalnih instrumentov in je seveda le etapa k novim in širšim poskusom, katerih cilj je zaenkrat poštna raketa. Taka poštna raketa bi preletela pot iz Berlina na Dunaj v 4 in pol minute, iz Berlina v Newyork pa v 24 minutah. Poskusni raketi bi čimprej sledila prava vseirska raketa, katere dolgot je zamišljena na 15 metrov. Ta raketa, katere uspeh oz. neuspeh bo odločilnega pomena za celokupni raketni problem, bo med drugim imela s seboj oddajalca kratkih valov, ki bo v rednih presledkih dajal potne znake. Tudi bo imela padalo, ki se bo pri njenem padanju avtomatično razvilo in preprečilo njeno razbitje. Po zadnjih neuspehih, ki so uplivali deprimujoče, je nastala v raketnih poskusih in raziskovanjih precejšnja tišina. Toda pravi pionirji tega fantastičnega poletnega sredstva se od neuspehov niso dali ostrašiti. Tudi smrt Maksa Valiera so postavili na rovaš celotne zrakoplovbe in na njeno škodo, toda po krivici. Kar se je zgodilo Valieru, se lahko zgodi vsakomur, ki se z gorečo smotko bliža s kisikom napolnjeni steklenici. In, če bi tudi zrakoplovba zahtevala še več žrtev, bi to še ne bil argument proti njej.

Humor inozemstva

Neki trgovec, poln idej, kako bi se izboljšali delovni pogoji, je poklical svoje nameščence in jim razvil svoje načrte. »Kadar pridem v trgovino,« je rekel, »bi rad videl same vesele obraze. Pova-bim vas, da mi predložite primerne predloge, kako naj bi se to doseglo. Napišite to kratkoma na listek in ga vtaknite v skrinjico za pismo.« Čez nekaj dni je trgovec potegnil iz skrinjice kos papirja, na katerem je bilo napisano: »Odstranite s svojih čevljev gumijaste podpetnike!«

Natakarica: »Imam prazna jetra, kuhan jezik, pečene ledvice in svinjske noge.«

M. Zovacco

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

122

Blisk veselja se je zasvetil v njenih lepih očeh. Zdaj je imela v roki sredstvo, zadeti kralja na občutljivi točki, to je nečimernosti, ki mu je bila morala biti lastna kot hrabremu možu.

»Ne bojte se ničesar, sir, saj ni v tej hiši nikogar razen mene...«

Kralj je zardel, a vstopil je vseeno v lepo in prostrano, a ne popolnoma opremljeno sobo. Trojica mu je sledila za petami.

»Kaj milostna,« je vzkliknil, »pravite, da ste sama tukaj?«

»Popolnoma sama, sir.«

Franc I. je namršil obrvi.

»A vendar madam, nekdo je videl stopiti v to hišo več oseb, ki so bile še pred dobrim četrt ure tukaj, sir.«

»Toda v tem trenutku sem kljub vsemu svojemu obžalovanju edina v tej hiši in moram poizkusiti sama, da pogostim kralja po pravici, ki mu pristoja...«

»Kje je gospod De Ragastan?« je vprašal kralj in prebledel od gneva.

»Sir,« je rekla Beatrice z mirno vljudnostjo, ki je izsilila kralju nekakšno spoštljivo občudovanje, »lahko bi vam odgovorila, da vi kot prvi vitez Francije izprašujete žensko, ki je prišla v to deželo, nanašaje se na sloves njene gostoljubnosti...«

»Oprostite milostljiva,« je rekel kralj trepetaje. »Toda zagotavljam vas, da gre za jako važne reči. In zato vas moram kljub svojemu obžalovanju, da sem pri moran v to, izpraševati kot gospodar najvišjega pravosodja v tej deželi; pozivam vas, da mi odgovorite... Kje je gospod De Ragastan?«

»Ker govorite kot gospodar, odgovarjam jaz kot prisiljena; gospod De Ragastan je odšel z doma, da spremlja deklico, ki sva se obadva gorko zavzela zanjo, na varen kraj.«

Kralj je prebledel in udaril srdito z nogo ob tla.

»V kaj se meša ta pustolovec,« je dejal, »ki ni niti Francoz niti Italijan, pa nam hoče dajati po vrhu še lekcije!«

Zdaj je prebledela tudi Beatrice.

»Sir,« je dejala s čudno trdim glasom. »Vitez De Ragastan ni trpel nikoli, da bi ga psoval nekaznovan kdorkoli na svetu. In meni je sveta dolžnost, paziti na to, da ga nihče ne psuje, ko je odsoten. Ker pa sem ženska, se ne morem ubraniti štirim moškim. Da ne bi bili nesramni, se umaknem, da vas ne bom primorana poslušati dalje...«

»Ostanite milostljiva!« je zaklical kralj. »Izrekla ste jako predrzne besede; toda, kakor ste dejali sami, ste ženska, in zato jih preslišim. Ostanite — in nađejam se,

storite tudi vi tako.«

»O tem je Vaše Veličanstvo lahko prepričano,« je odgovorila Beatrice.

Kralj je molčal nekaj trenutkov.

Bil je mračen; zamolkel srd se mu je kahal v prsih. »Milostna,« je povzel kralj nato, »pravkar sem vam rekel v hiši pri Tuilerijah, da je Žileta moja hči... Ali mi verujete?«

»Vašemu Veličanstvu verujem tem rajša, ker nama je Žileta sama povedala vso svojo zgodbo.«

»In vedoč, da je Žileta moja hči, mi jo vitez De Ragastan odteguje, jo skriva in otimlje!... Ne da bi se hotel sklicevati na druge pravice, vam moram reči samo to, milostljiva, da jaz nisem ravnal tako proti vitezu, ko me je prišel prositi, da naj mu pomagam najti njegovega sina, vašega sina, milostljiva!«

Te spretne besede so bridko dirnile Beatrice, in odgovorila je z ganjenim glasom:

»Sir, vitez mi je pripovedoval, kako blagohotno ste ga sprejeli; jamčim vam za svojo hvaležnost in za njegovo...«

»O tem ne dvomim, milostna; toda vitez mi izkazuje svojo hvaležnost na čuden način.«

»Gospod vitez De Ragastan je pravkar vprašal Žileto, ali želi, da jo spremi v Luvr; če bi bila odgovorila da, je bil vitez ves pripravljen, vrniti vam vašega otroka, sir...«

»A kaj je rekla?« je vprašal Franc I. hlastno.

»Da rajše umre...«

Franc I. je povsobil glavo.

»Torej me sovraži tako zelo!« je zamrmral.

Toda kmalu se ga je spet polotil gnev.

»Naj bo,« je dejal. »Vitez De Ragastan je odvedel mojo hčer. Toda vedeti hočem, kam jo je odvedel. Te ga ne vem, sir.«

»Veste, milostna! Vse vaše vedenje, zvok vašega glasu in zadrege mi pričajo, da se igrate z mano. Prosim vas torej, da mi odgovorite točno in resnično, sicer...«

»Sicer, sir...«

»Sicer se moram držati vas osebno! Dejali ste torej, da viteza ni tu?«

»Da, sir!«

»In da je odvedel Žileto s seboj?«

»Da, sir!«

»Dobro! On se je polastil moje hčere — jaz se polastim njegove žene.

Izvolite se pripraviti, da greste z nami milostljiva!«

»Kaj sir, ali se drznete...«

»Drzmem se vsega!« je zaklical kralj srdito. »Aretiral vas milostljiva. Kadar mi vrne vitez De Ragastan mojo hčer, vas izpustim na svobodo, to vam prisežem — toda prisežem vam istotako, da vas vitez ne bo videl, dokler ne vidim jaz Žilete...«

»Sir, to je nizkotno zlorabljanje oblasti!«

»Nikakor ne, milostna, prizanesljivost je. Ali ste pripravljeni, da greste z nami?«

»Sir. Umaknem se samo sili. Videti hočem, ali se res najdejo štirje francoski plemiči, ki jih ni sram položiti roko na žensko.«

»Briga me to!« je vzkliknil kralj v besnem srdi. In namignil je svojim plemičem, ki so se brez obotavljanja približali Beatrici.

Knežinja je zakričala.

V njenem duhu se je pokazala žalost in obup Ragastana, kadar se vrne in je ne najde več.

Zakrila si je obraz z obema rokama in čakala, hrabra do konca, celo spričo strašne slike, ki je bila vstala pred njeno dušo...

Zdalci pa so se odprla vrata.

Žileta je stala na pragu.

Deklica blede kakor lilija, toda srčna in pogumna, je stopila proti osuplemu kralju.

»Sir,« je dejala, »pripravljena sem vam slediti...«

»Nesrečni otrok!« je vzkliknila Beatrica.

»Žal, milostna obsojena sem. In mojo nesrečo bi še podvojila zavest, da sem kriva vašega gorja. Sir,« je dejala, »prvikrat sem se udala vaši volji, da rešim moža, ki se je žrtvoval za me. A to pot se drznem upati, da moji vrnitve v Luvr ne bo sledila za petami aretacija viteza De Ragastana, kakor je sledila že enkrat aretacija Štefana Doleta...«

»Dete moje,« je rekel kralj v burnem vrvežu čustev, »Doletova aretacija je bila politično delo. Kar pa se tiče viteza, se vam kolnem, da ga ne bo nihče vznemirjal...«

»Z Bogom gospa, z Bogom, draga dobrotnica moja!« je vzkliknila Žileta in se vrgla Beatrici v naročje.

»Sir!« je dejala ta, »kar delate nocoj, je nizkotno. Pazite, da vas ne zadene katastrofa v plačilo za zlo, ki ste ga storili!«

Kralja je streslo.

Toda okrutil se je in se hladno naklonil.

Nato se je obrnil k Žileti.

»Dete moje,« je dejal. Krivične sodbe imate zoper mene. Odpraviti jih hočem z močno ljubeznijo in upam, da se nekoč zasramujete sovražnosti, ki mi jo kažete zdaj... La Šatenjre,« je nadaljeval »ponudite vojvodnji svojo roko.«

La Šatenjre je naglo ubogal kraljevo povelje in prijel Žileto za roko; deklica se je dala odvesti brez odpora.

Nato se je kralj globoko naklonil Beatrici.

»Milostna,« ji je dejal, »obljubil sem temu otroku, da ne bom vznemirjal viteza De Ragastana; držati hočem dano besedo; toda, če ste količkaj previdni, svetujte mu, da naj se vrne v Italijo, čimprej se more.«

Beatrice je poslušala te besede stoje, ne da bi trenila; toda odgovorila jim je z zaničljivim usmevom, ki ga pa Franc I. ni opazil.

Odšel je mrmraje sam pri sebi:

»Zdaj mi je ne vzame nihče več.«

(Nadaljevanje ...)

Vrtnice,

nizke, 10 kom. za Din 40.—, 60.— in 80.—, visoke vrtnice in plezalke, lepotično grmičevje, konifere, petunije, salvije, georgine in sploh vse za vaš vrt dobiti najcenejše pri Vrt Džamona in drug, velevrtnarstvo, Koroščeva ulica 44. 1016

Pekarijo

da pod ugodnimi pogoji takoj v najem Lovro Petovar, Ivanjkovič. Samski reflektanti imajo prednost. 1176

Kovčke za potovanje

v največji izbiri in najnižji ceni priporočila Ivan Kravos, Aleksandrova cesta 13. 1112

Natakarico

iščem, vsestransko izurjeno, za vsa gostilničarska dela, priključne zunanosti, poštena in zdrava, zaslužek dober, služba stalna. Pismene ponudbe na upravo Večernika, Maribor, pod »natakarica 1. maj. 1151

Stanovanje,

2 do 3 sobe s kopalnico v bližini parka ali sredini mesta, iščem za takoj. Naslov naj se pusti v upravi lista. 3001

Radio aparat znamke »Saba«

4cevni anodni aparat »Philips« z zvočnikom »Gromos« radi selitve takoj na prodaj. Naslov pove uprava »Večernika«. 3000

Trisobno stanovanje

s pritliklinami v vili Vrbanove ulice 61 oddam. 1144

Ali že veste,

da pere »Triumf« Pavel Nedog ovratnike tako lepo, da izgledajo kot novi?

Opravična številka: E IX 4848/30

19

Dražbeni oklic.

Dne 18. maja 1931 dopoldne ob 10 uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin.

Zemljiška knjiga: k. o. Sliv. Pohorje vl. št. 19

Cenilna vrednost: Din 169.609 90

Vrednost pritikline: Din 12.550—

Najmanjši ponudek: Din 113.073 26

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX., dne 31. 3. 1931.

Zrebanje drž. razredne loterije

BANČNA POSLOVALNICA BEZJAK, Maribor, Gosposka 25. Pri Zrebanju drž. razr. loterije XXI. kola — V. razreda, dne 25. aprila, so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

Din 40.000.—: 11.218,
Din 30.000.—: 25.372,
Din 20.000.—: 62974, 39492,
Din 10.000.—: 5850, 55803, 67174, 93238,
Din 4.000.—: 17796, 26895, 47040, 72334, 77642,
Din 2.000.—: 365, 1153, 2387, 3586, 5384, 8634, 9078,
13722, 26222, 26823, 27718, 30670, 32581, 36978, 38361, 38863,
39591, 42443, 43199, 44851, 47656, 48708, 48888, 50292, 52090,
53544, 52971, 56124, 56218, 56264, 57765, 59645, 60275, 61908,
62384, 66139, 70395, 71370, 71450, 72537, 75532, 76881, 78935,
79390, 85625, 87418, 87806, 88660, 89685, 93935, 94218.
Prihodnje Zrebanje 27. aprila 1931.

Državna razredna loterija

Poročilo iz kolekture ANTON GOLEŽ, Maribor, Aleksandrova cesta 42. Zrebanje 25. aprila 1931. (Za event. tiskovne napake se ne odgovarja.)

Din 40.000.—: 11.218,
Din 30.000.—: 25.372,
Din 20.000.—: 62974, 39492,
Din 10.000.—: 5850, 55803, 67174, 93238,
Din 4.000.—: 17796, 26895, 47040, 72334, 77642,
Din 2.000.—: 365, 1153, 2387, 3586, 5384, 8634, 9078,
13722, 26222, 26823, 27718, 30670, 32581, 36978, 38361, 38863,
39591, 42443, 43199, 44851, 47656, 48708, 48888, 50292, 52090,
53544, 52971, 56124, 56218, 56264, 57765, 59645, 60275, 61908,
62384, 66139, 70395, 71370, 71450, 72537, 75532, 76881, 78935,
79390, 85625, 87418, 87806, 88660, 89685, 93935, 94218.
Prihodnje Zrebanje 27. aprila 1931.

Vinogradno kolje

cepano, žagano in okroglo kakor vsake debelosti, rezan les prodaja tvrdka GNILŠEK, Razlagova ul. št. 25. Dobi se tudi kolje za mlado sadno drevje in za vrtnice. 1150

Modne novosti

za dame in gospode ter šiviljske potrebščine v modni trgovini

ANTON PAŠ
SLOVENSKA ULICA

zastopniki se sprejmejo

Spomnite se CMD!